

Warszawa, 24 lipca 2023 r.
KL/289/134/PG/2023

Pani
Anna Moskwa
Minister Klimatu i Środowiska

dotyczy: projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej oraz o zmianie niektórych innych ustaw

Szanowna Pani Minister,

Przedsiębiorstwa zrzeszone w ramach Konfederacji Lewiatan wyrażają zaniepokojenie brakiem przeprowadzenia rzetelnych konsultacji publicznych *projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej oraz o zmianie niektórych innych ustaw*¹ (dalej: "**Projekt**"). Projekt nie tylko rozszerza obowiązek przekazywania odpisów na Fundusz Wypłaty Różnicy Ceny na kolejne branże, ale także modyfikuje zasady obliczania odpisu w przypadku rozliczeń gwarancji pochodzenia oraz umów sprzedaży energii obejmujących instrumenty finansowe.

Zwracamy uwagę, że dnia 10 lipca 2023 r. Projekt został przyjęty przez Radę Ministrów, a I czytanie odbyło się na posiedzeniu plenarnym Sejmu następnego dnia - późną nocą. Komisja sejmowa zebrała się dnia 12 lipca na o godz. 10:30, by kontynuować prace nad Projektem. Ostatecznie Projekt został uchwalony dnia 13 lipca 2023 r. i przekazany do Senatu. Takie tempo prac w praktyce pozbawiło organizacje branżowe i opinię publiczną możliwości merytorycznego odniesienia się do rozwiązań proponowanych w Projekcie.

Odnosząc się merytorycznie do rozwiązań zaproponowanych w Projekcie – **w pierwszej kolejności zwracamy uwagę, że Projekt wykonuje prawo unijne w sposób wybiórczy i niepełny**. Rozporządzenia Rady (UE) 2022/1854 z dnia 6 października 2022 r. w sprawie interwencji w sytuacji nadzwyczajnej w celu rozwiązania problemu wysokich cen energii (dalej: "**Rozporządzenie**") wprowadza różne mechanizmy interwencyjne, których okres obowiązywania jest odmienny. Nie kwestionujemy instrumentów osłonowych

¹ Druk nr 3478 - skierowano do Sejmu 11 lipca 2023 r.

LEWIATAN

dla odbiorców końcowych, które na mocy rozporządzenia mogą obowiązywać do dnia 31 grudnia 2023 r., a także przepisów w zakresie składki solidarnościowej. **Zwracamy jednak uwagę, że unijne przepisy dające państwom członkowskim podstawę do wprowadzenia pułapu dochodów rynkowych wytwórców energii przestały obowiązywać z dniem 30 czerwca 2023 r. Proponowane zmiany w zakresie, w jakim obejmują odpis na Fundusz Wyплаты Różnicy Ceny przedsiębiorstw energetycznych nie wykonują prawa unijnego, a wręcz są sprzeczne z prawem unijnym.**

Pułap dochodów wytwórców energii został wprowadzony, aby **redystrybuować zysk nadzwyczajny, o ile został osiągnięty przez przedsiębiorstwa w szczególnych realiach gospodarczych**. Mechanizm obowiązujący w Polsce po dniu 30 czerwca 2023 roku i ustalający cenę znacznie poniżej progu 180 EUR/MWh rozszerzony na gwarancje pochodzenia (zwłaszcza te dotyczące energii wytworzonej przed dniem 1 marca 2023 r.) **jest de facto mechanizmem redystrybucji zwykłego rynkowego zysku przedsiębiorstw energetycznych, wbrew przyjętym zasadom funkcjonowania rynku energii elektrycznej.**

Po drugie, Projekt zmienia przepisy, które obecnie są dodawane przez ustawę będącą nadal przedmiotem prac legislacyjnych. Zasady obliczania odpisu z uwzględnieniem gwarancji pochodzenia oraz umów sprzedaży energii obejmujących instrumenty finansowe zostały zaproponowane w Ustawie z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, która w dniach 12 - 13 lipca 2023 r. była procedowana w Senacie. **Niestety różny będzie moment wejścia w życie obu aktów prawnych, co tylko zwiększy niepewność prawną przedsiębiorstw. Stan prawny w tak istotnej materii jaką są zasady obliczania należności finansowej wnoszonej do funduszu celowego powinien być stabilny i przewidywalny.**

Szczególną uwagę zwracamy na propozycję dodania art. 21 ust. 2d, zgodnie z którym obliczając średnią ważoną wolumenem cenę rynkową sprzedanej energii elektrycznej nie uwzględnia się przychodów:

- ze sprzedaży gwarancji pochodzenia,
- umów związanych ze sprzedażą energii elektrycznej obejmujących instrumenty finansowe oraz
- dodatkowych rozliczeń pieniężnych wynikających z zawartych umów sprzedaży energii elektrycznej lub innych umów, w których dodatkowe rozliczenia pieniężne zależą od ilości lub wartości sprzedanej energii.

Dodanie tego przepisu interpretujemy jako przychylenie się przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska do adresowanego przez Konfederację Lewiatan oraz inne organizacje branżowe ryzyka związanego z możliwością podwójnego naliczania przychodów

member of BUSINESS@OECD

member of BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org.

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

LEWIATAN

ze wskazanych źródeł - raz w ramach obliczania średniej ważonej wolumenem ceny rynkowej, a następnie w ramach obliczania odpisu.

Zwracamy uwagę, że w dalszym ciągu przepisy wprost nie adresują istotnego zagadnienia jakim jest uwzględnienie kosztów nabycia lub uregulowania zobowiązań w ramach instrumentów finansowych przez przedsiębiorstwa energetyczne. Zmieniane przepisy nadal nie pozwalają na uwzględnienie rozliczenia bilansowania dla instalacji OZE w sposób inny niż w ramach umowy sprzedaży energii. Wytwórcy nie mają także możliwości racjonalnego zabezpieczenia przed wahaniami cen rynkowych, ponieważ nie przepisy nie dają możliwości uwzględnienia ewentualnych kosztów takich zobowiązań. W odniesieniu do spółek obrotu (w szczególności), przepisy całkowicie pomijają koszt (cenę) zakupu gwarancji pochodzenia, przy jednoczesnym braku przepisów wykluczających obowiązek uiszczania odpisu od 97% przychodów uzyskanych z wtórnego obrotu gwarancjami pochodzenia. Objęcie pułapem dochodów gwarancji pochodzenia w przypadku wytwórców opiera się o błędną koncepcję marży. Przy wartości godziwej gwarancji pochodzenia na poziomie 10 zł/MWh - według notowań z pierwszego kwartału 2023 roku – cena sprzedaży gwarancji musiałaby wynosić ponad 300 zł/MWh, by 3% marża odzwierciedlała wartość godziwą. Wytwórcy powinni zachować prawo do wartości godziwej gwarancji pochodzenia w ramach ich pierwotnej sprzedaży, a ewentualne ograniczenie marży może dotyczyć transakcji wtórnych na rynku gwarancji pochodzenia.

Po trzecie, ocena skutków regulacji wydaje się być niepełna biorąc pod uwagę zakładaną strukturę wydatków budżetowych względem zakładanego poziomu zysku z wprowadzenia składki solidarnościowej sektora węglowego. Tym samym ponownie zwracamy uwagę, że dotychczasowe funkcjonowanie odpisu w Polsce wymaga przedstawienia opinii publicznej rzetelnych informacji na temat sytuacji finansowej – Ministerstwo Klimatu i Środowisko powinno poinformować ile środków w ramach odpisu pozyskano, a także jaka część środków została przeznaczona na wypłaty rekompensat dla przedsiębiorstw obrotu energią elektryczną.

W tym punkcie pragniemy zwrócić uwagę na niezrozumiałe obniżenie maksymalnego łącznego limitu wydatków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, będącego skutkiem finansowym Projektu. Według proponowanego – i uchwalonego przez Sejm – tekstu Projektu nastąpić powinno obniżenie limitu wydatków z 19,615 miliarda złotych do 15,455 miliarda złotych. Jest to niezrozumiałe, ponieważ nowelizacja przyznaje prawo do cen maksymalnych niemal wszystkim odbiorcom w taryfie G w Polsce, tj. 32 TWh zużycia energii elektrycznej. **Po stronie samej sprzedaży energii do tych odbiorców kwota rekompensaty powinna wynosić nie mniej niż:**

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org.

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

32 TWh * (1119 zł/MWh - 414 zł/MWh) = **22,560 miliardów złotych**

Przy czym:

32 TWh – szacowana wartość zużycia energii w taryfie G,

1119 zł/MWh - wartość ceny sprzedaży energii elektrycznej zatwierdzonej przez Prezesa URE na rok 2023 (wartość dla Tauron GZE),

414 zł/MWh - średnia wartość ceny sprzedaży energii elektrycznej zatwierdzonej przez Prezesa URE na rok 2022 dla taryfy G11.

Do tej kwoty dochodzi wartość rekompensat z tytułu zamrożenia cen dystrybucji energii elektrycznej, która również wyniesie kilka miliardów złotych. Ponadto należy dodać do tej kwoty zwiększenie kosztu rekompensat, które zostaną wypłacone sprzedawcom w związku z obniżeniem cen maksymalnych do poziomu 693 zł/MWh od dnia 1 października 2023 roku dla sektora mikro- małych i średnich przedsiębiorstw. Oznacza to, że wartość maksymalnego łącznego limitu wydatków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, będącego skutkiem finansowym niniejszej ustawy jest niedoszacowana na kwotę minimum 7 miliardów złotych. Stwierdzenie to potwierdza uzasadnienie Projektu (strona 7), w którym występuje oczywisty błąd rachunkowy: koszty rekompensat w zakresie ustawy dnia z 7 października 2022 roku² powinny być obniżone do 16,542 miliarda złotych (w tekście ustawy zapisano obniżenie do 15,455 miliarda!), zaś w sumie z rekompensatami w zakresie ustawy z dnia 27 października 2022 roku³ (na kwotę 17,107 miliarda) wynieść 36,650 miliarda. Jednak suma 16,542 i 17,107 miliarda daje kwotę 33,649 miliarda złotych, a nie 36,650 miliarda złotych. Różnica pomiędzy sumą wskazanych rekompensat a ich "sumą" wynosi 3 miliardy złotych i takiej kwoty brakuje w ustawie wg samego uzasadnienia.

W związku z powyższym apelujemy o weryfikację i publikację wycień maksymalnego łącznego limitu wydatków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, będącego skutkiem finansowym Projektu. Przyjęcie zaniżonych kwot stanowi ryzyko dla Skarbu Państwa ze względu na potencjalne pozwy sądowe ze strony sprzedawców, którzy zastosują się do przepisów lecz nie otrzymają z tego tytułu należnej rekompensaty ze względu na przekroczenie maksymalnego łącznego limitu wydatków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

² Ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej

³ Ustawa z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku

Po czwarte - podkreślamy, że obecna sytuacja rynkowa w Polsce nie uzasadnia utrzymywania pułapu dochodów. Ceny energii elektrycznej w ramach RDN w Polsce stabilizują się - co potwierdzają dane zaprezentowane w raporcie Towarowej Giełdy Energii za czerwiec 2023 roku.

Wykres: Średnioważone ceny tygodniowe [PLN/MWh]

źródło: <https://tge.pl/dane-statystyczne>

Reasumując, w pierwszej kolejności Projekt ze względu na wpływ finansowy, jaki może wywierać na sektor energetyczny, powinien zostać poddany szerokim konsultacjom publicznym. Ubolewamy, że proces ten nie został przeprowadzony w sposób należyty. Po drugie, w dalszym ciągu istotny ciężar finansowania ochrony odbiorców końcowych spoczywa na przedsiębiorstwach energetycznych (wytwórcach energii elektrycznej) poprzez limit cen energii elektrycznej. Apelujemy o wycofanie mechanizmu, który po dniu 30 czerwca 2023 r. stracił podstawę prawną w prawie unijnym i tym samym rodzi szereg ryzyk związanych z odpowiedzialnością finansową Skarbu Państwa.

W przypadku jakichkolwiek pytań dotyczących przedmiotowej kwestii, bardzo proszę o kontakt z p. Pauliną Grądzik, Ekspertką ds. Energetyki i Legislacji Departamentu Energii i Zmian Klimatu Konfederacji Lewiatan, e-mail: pgradzik@lewiatan.org; tel. kom. 660 425 981.

Z poważaniem,

Maciej Witucki
Prezydent Konfederacji Lewiatan